Reggeli kiadás.

1871. XVI. évfolyam. **23. szám.** **Csütörtök, február 23.**

Megjelenik **reggeli** és **esti** kiadásban, tehát **mindennap** a délutáni órákban.

Előfizetési dij:
Egész évre 10 ft, félévre 5 ft 50 kr., évnegyedre 3 ft, egy hóra 1 ft. — **Az esti kiadás külön küldéséért a vidékre:** Egész évre 1 ft 50 kr., félévre 80 kr., évnegyedre 50 kr., egy hóra 20 kr.

Szerkesztői szállás: belső-tordautcza **122.** sz.
Kiadó-hivatal: A tanácsház mellett, az emelet hátsó részében.

KOLOZSVÁRI KÖZLÖNY.

POLITIKAI ES KOZGAZDASZATI LAP.

Hirdetési dij: öt hasábos garmond sorért 1-ször 7 kr. 2-szor 6 kr. 3-szor 5 kr. s minden hirdetés után 30 kr. bélyegdij. — **Hirdetések felvétetnek:** Helyben: a kiadó-hivatalban és Demjén László könyvkereskedésében. Pesten: Zeisler M. (királyutcza 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Voglernél (Neuer-Markt 11. sz.) Oppelik Alajosnál (Wollzeile 22. sz.) Rudolf Mosse off. Zeitungs-Agent.

Nyilttéri czikkek:
sora után 20 kr. előleg beküldése mellett a szerkesztőséghez czimzendők. — **Előfizetések s hirdetési díjak a vidékről** a szerkesztőséghez, helyben a kiadó-hivatalhoz küldendők be.

Bizonytalanság.

(Ss.) Lélektani sarkigazság: hogy a kétség, bizonytalanság idővel megtöri a legaczélosb önbizalmat, a legszivósabb kitartást is. Ha áll ez egyéneknél, menynyivel inkább biztos hatásu tömegeknél, hol a szellemi és anyagi erők különféleségénél fogva szakadatlanul müködik a vonzó és visszataszitó erő, s mintegy rést nyit az elzsibbadásra, az egygyé fogott erők megoszlására, elnyomására.

Ugy látszik ép ezt az expedienst választá Bismarck is Francziaország végképeni megtörésére.

A meglepett hős népet megfoszták hadsergeitől, elpusztiták városait, falvait; halomra ölték a haza védelmére fegyvert fogott fiait; sőt az ország szivét, dicsőségét, szemefényét — Párist is éhség és rombolás által kényszeriték meghódolásra. Hanem még mindez nem elég biztositék a porosz diplomatia előtt arra, hogy a franczia nép föltétlenül megadja magát, bármily becstelen föltételekkel kinálják neki a mentő békét.

Ez az oka, hogy a „vér és vas" embere a bizonytalanság damoclesi kardját függeszté a bordeauxi franczia nemzetgyülés feje fölébe; hogy bár csak napok választanak el a fegyverszünet meghosszabbitott határidejének (febr. 24.) leteltétől — maig (febr. 22.) sem tudjuk, voltaképen mekkora területet és mennyi kincset követel a franczia nemzettől az a bősz ellenség, mely neki már is milliárdokra menő károkat okozott.

Hogy ez a taktika lehet nagyon czélra vezető, nem vitatjuk; hanem hogy az egymással szemben álló két nemes és nagy nemzethez nem illő, hogy a XIX. század müveltségével, humanitási szellemével homlokegyenest ellenkező — ezt emberi érzelmekből ki nem vetközött halandónak lehetlen be nem ismernie.

Ha a békefeltételek már a választások előtt jutottak volna a franczia nép köztudomására, lehet, hogy a constituante egészen más arányban mutatná fel a különböző pártárnyalatokat, s nem az orleanisták és mérsékelt köztársaságiak lennének nagy többségben, hanem azok, kik a kétségbeesés harczát készek ma is vivni az utolsó emberig. Bismarck oly hosszasan rejtegeti togájában azokat, a bizonnyal famosus békefeltételeket. Ha ezek mérsékeltek, ép neki kellene abba járnia, hogy mielőbb ismerje meg azokat nemcsak a franczia nép és nemzetgyülés, hanem a feszülten figyelő müvelt világ is; e helyett még a hatalmas Angliát is elutasitá, midőn e hatalom azok iránt tudakozódott.

De van még egy másik adat is, mely a mellett bizonyit, hogy Bismarck még mindig nem elégelte meg az általa előidézett kárhozatos chaost Francziaországban, bár valahára Némethonnak is szüksége lenne a békére.

A francziák kétségkivül azért választának meg annyi orleanista követet, mert arra számitottak, hogy e monarchicus, hajdan is, — néha Francziaország megaláztatása árán — békés párt leginkább lesz képes türhető, mérsékelt föltételeket nyerni a feudalis német császár embereitől. Evvel a dynastiákban olyannyira csalódott franczia nemzet, a hősiesség után, — melylyel Sedan óta folytatá a harczot, — annak is jelét adta, hogy az égbekiáltó barbarság közepette is tud józan és mérsékelt lenni. Hanem a jutalom ezért ismét az lett, hogy egy másik bürökkehelyt kell kiüritenie, melyet Bismarck főcsatlósa a „Nord. Allg. Ztg" nyujt felé: reá fogja az orleansokra, hogy ezek a németek halálos ellenei, s egy orleans dynastia soha se engedne Német- és Francziaország közt őszinte békét létrejönni.

Hogyan fogja a szemérmetlen cynismus másra azt, mit maga cselekedett! Nem az orleansok, hanem a porosz vandalismus ujitá meg a franczia és német nemzet közti halálos gyülöletet legalább is egy századra, az európai civilisatio nagy kárára, s még nagyobb romlására, a valódi bünszerző: Bismarck és eszközei és nem az orleansok.

Avagy talán azért kezd most ellenök izgattatni, mert a köztársaság fennmaradását óhajtja?! Ne nevessünk — Bismarck ezt is akarhatja; mert hát ő ez interregnum alatt gondoskodni fogna — sőt bizonynyal tudna is arról, hogy a pártharczok kellőleg elmérgesedjenek, hogy ez a köztársaság ne képviseljen egyebet, mint egy oly elzsibbasztó kétes bizonytalanságot — talán polgárháborut — mely minden állandót aláaknáz, s az anyagi és szellemi erők egész összegét megszaggatja előbb, hogy azután fölemészthesse. — — —

Lehet, hogy Bismarck igy számit s ezért titkolódzik. De erős hitünk, hogy a franczia nép e nagyszerü catastropha után kihányja magából az aljas szenvedélyek salakját, s a népszabadságért vivott harcz tüzében megedzve de mégis tisztulva álland a közömbösségében megdermedt világ elé igazságot követelni.

Ez a nép a hat havi óriás küzdelem ideje alatt ép annyi jeleit adta a nemes lelkesédésnek, hazafiui erényeknek, mint a mennyire kitünt az, hogy a legmüveltebbnek hirdetett németeken, ha a fényes külmáz kissé lepattogzik — azonnal felismerhetni a bozontos borussust.

A franczia nép — ez a mi szilárd meggyőződésünk — meg fogja szégyeniteni Bismarck minden számitásait ha béke köttetik, a csendes de áldásos munka terén: mert a valódi szabadság zászlója alatt fog dolgozni; de ha végső védelemre kényszerittetnék, a csaták mezején is, mert ha Bismarck lehetlenséget kivánna s e miatt ujulna meg a borzasztó népirtó harcz, Francziaország alig marad többé egyedül; a népszabadság ügyét igy is elég soká védte egymagára; egy ily ügy védelmében pedig végtére is győzhetlenekké válhatnak a 18 éves franczia ifjak is; láttunk mi már meghajolni harczedzett athletákat ifjonczok előtt, kiket a haza- és szabadságszeretet tett óriásokká — — — s a világtörténet is tanusitja, hogy az ily harczosok zászlóikhoz fűzik utóvégre is a győzelmet — a Victoriát.

Objectivitás.

M.-Vásárhely, febr. 19. 1871.

Nemcsak a törvényszékek, de hatáskörükhöz képest biróságon kivüli egyének is hivatva vannak igazságot gyakorolni s azt ki is szolgáltatni a társadalomban.

Vajjon ezek által több objectivitással kezeltetik-e az igazságszolgáltatás? Vajjon a journalista az igazságot a pártnak, a választó a pártot az egyénnek nem feláldozza-e gyakran? — Nem meglepett-e az udvarhelyszéki követválasztás eredménye, midőn értesültünk, hogy olyan választókerületben, hol kevés baloldali választó található, baloldali jelölt nem csak föllépett, de ezernyi szavazatot kapott s a jobboldali jelöltnek csak utolsó napon nyert nehány száz szavazat többséggel sikerült megválasztása?— Hol keressük a kulcsot ezen csudálatos rejtély megfejtéséhez?

Vajjon a szavazatokkal rendelkező megyei hatalmasságok az objectivitás magaslatai helyett nem a személyi érdekek és szenvedélyek sekélyes téreire tévedeztek-e? — nem ismerem ezen választási mozgalmak vezetőit, sem szinfalmögötti előzményeit s titkos indokait; átalánosan akarom a választások körül szerzett azon szomoru tapasztalatomat jelezni, miszerint gyakran korlátolt ismeretekkel és észtehetséggel biró egyén is képes a népszerüség létráján emelkedni, mert szeretjük azt a ki hizeleg nekünk, s elég gyengék vagyunk (tisztelet a kivételeknek) a legfontosabb joggyakorlat terén is a személyt és nem a tárgyat, magán érdekeinket és nem a közügyet tartani szem előtt.

Sokan ugy vélekednek, hogy élelmesség nélkülözhetlen tulajdon a politikában s feledik, hogy csak egy közönséges lépésnyi távolság választja el az élelmességet az elvtelenségtől és az elvtelenséget a jellemtelenségtől.

Ez, és hasonló balfogalmak társadalmunk ketegségei; nem újak ugyan, de az újabb évtizedek viszontagságai által gyarapittattak. Mikor elfojtva volt minden közélet, leszoritva a hazai tehetség a közmunka teréről, tőnkretéve a birtokosság, ekkor magán existentiáról gondoskodni kellett; vajha a közügyeinkben bekövetkezett kedvezőbb fordulat képes volna ezen irányban is — mint tavaszi verőfény a természet virulását — tisztultabb elveket helyesebb fogalmakat és jobb erkölcsöket hozni a felszinre.

Addigis következő factorok mérsékelhetik ezen korjelenségeket:

1-ör népnevelés, gyarapodó anyagi jóllét, vagyonosodás, mert szükség hogy szükkörü helyi nézetek helyett világismerettel birjunk, s a világnézlet szempontjára tudjunk emelkedni.

2-or. Példaadás. A példa, tanulmány, buvárkodás s mélyebb észlelet nélkül az érzékek által is élvezhető. Mily nagy hordereje van a példaadásnak, főleg ha az felülről jön, tapasztaltuk. 1848 előtt nem kezdett-e már-már divattá lenni a mágnások utánzása? — Most nagyobb városok a fővárost, kisebbek a nagyobbakat utánozni igyekeznek. Társadalmi vezényszó, szokások, divat, fényüzés, viselet fájdalom nagyon is terjednek felülről lefelé.

Vajjon az objectivitás, elvszilárdság s a szellemi fényüzések divatja nem volna-e terjeszthető példaadás által, főleg ha a példa felülről jőne, ha a főmozdony az államgépezetében az utilismus szellentyüi helyett az objectiv igazságosság érczlemezeit mozgatná?

Azt nem fogja tagadni senki, hogy a Justitia is egyik főmozdony az államgépezetében. Törvényhozás és kormány gondoskodjanak tehát, hogy a justitia termei az objectivitás szentélyei legyenek; legyen a birónak független és gondtalan anyagi helyzete s oly társadalmi állása, mint Angliában, hogy az általa követett elvek, propagált eszmék felülről jötteknek tekintessenek, átszivárogjanak a társadalomba, hogy igyekezzenek mások is ugy gondolkozni, a mint ő gondolkozik, és ugy cselekedni, a mint ő cselekszik.

Nem fogja ugyan ezen eljárás a társadalmat egyszerre regeneralni, mert ahoz a gondviselésnek is van szava; de egészen eredménytelen sem maradna, a mennyiben legalább helylyel-közzel, biróságon kivüli egyének által is az igazság objectivitással fogna kezeltetni.

K. F.

A „Kol. Közl." eredeti távsürgönye.

Feladatott Pesten febr. 22. 11 óra — p. délelőtt.
Érkezett Kolozsvárra febr. 22. 11 óra 30 p. d. e.

A német békeföltételek hir szerint: Elsasz átadása Lotharingia egy részével; 280 millió font sterling hadikárpótlás. Chambord gróf előkészületeket tesz a trónjelöltségre; a katholikus párt támogatja. Napoleon herczegnek azt tanácsolták barátai, ne lépjen a constituanteba.

Legújabb táviratok.

Bécs, febr. 20. A „N. fr. Presse" jelenti Bordeauxból: A nemzetgyülés egy órakor nyittatott meg. A diplomatiai testület karzata egészen el volt foglalva. Mintegy 600 képviselő volt jelen; a lakosság nagy számban jelent meg. Az uj ministerium alakult meg: Dufaure igazságügy, Favre külügy, Picard belügy, Simon oktatásügy, Lambrecht kereskedelmi, Leflo hadügy,

TÁRCZA.

Az angol parlament megnyitása Victoria királynő által.

London, febr. 11.

A tél egyik szebb napja volt, midőn csütörtökön a királynő megnyitotta a parliamentet. Zugtak a harangok, a tüzérség ágyukat sütött el, London városa ünnepelt. Buckingham palace-től egész a lordok házáig az utczák hemzsegtek a néptől; kivált a parliament tája volt szorongásig látogatott. Feltünt a sok franczia, ki kiváncsian várta a britt felséget, melyet talán először és utólszor látott. — A királyi hintók érkezése előtt, az avatottabb parliamenti látogató felismerhette a leghiresebb egyházi s állami férfiakat, a mint a tömegtől észre sem véve, a házba hajtattak. Közbe-közbe akkorára nőtt a tolongás, hogy több nőt ájultan kellett a tömegből kiragadni. Végre megérkezett a királynő és kisérete, és egetrázón hallatszott a „cheer". A királynőt hintójában, Louise (a menyasszony) és Beatrix herczegnők kisérték; előtte a walesi herczeg és neje; és az edinburghi herczeg nyitott hintoban. Az alsóház tagjai nagyrészt gyalog érkeztek; köztük mr. Gladstone, a premier és fia. A királynő a lordok házába ment.

A lordok háza tegnap déltől délután háromig Anglia legelőkelőbb, legfényesebb, legszebb nőtársaságát üdvözölheté falai közt. A peerek nejei valódi ostrom alá vették a főkamarási hivatalt — belépti jegyekért. Képzelhetni, hogy csak a felsőbb körök ebbeli kérelmeit kisérte siker. — A lordok háza azon karzattól tekintve, mely a trónnal épen szemközt van, az egész ház könnyen áttekinthető. A szemlélő első pillantásra látja, hogy e terem sokkal fényesebb a képviselőinél. Nagyságra nézve hasonló amazzal; körülbelől száz láb hosszu és ötven láb széles. Falképei hires modern müvészek által festettek; egy közöttük Henrik, walesi herczeget mutatja, a mint börtönbe viszik, mert Gascoigne birót bántalmazá; mások a vallás és jog szellemét ábrázolják. Ablakai szines üvegből valók; ott van nehány főur szobra, ki a Magna Charta-t irta alá; továbbá érczdombormüvek, tölgyfa-faragványok és piros bársonytámlák és székek. A terem tetőzete a régi csillagkamra gyanánt, aranyos csillagokkal van behintve, mig a trón körüli kárpiton heraldikus oroszlánok és rózsák diszlenek; a karzatok alatti mennyezetekben Anglia uralkodói és kanczellárjainak czimerei függenek III. Eduárdtól napjainkig.

Ha az ember mindezeken végignéz, a trón ötlik legelől is szembe. Mennyezet alatt áll: és a minapi szertartáson igen fehérszinü volt. Minthogy ő felsége nem olvasta fel személyesen a trónbeszédet, a koronaöltönyök a helyett, hogy a királynő felvette volna, a trónra hajtattak. E ruhák biborbársonyból készültek, hermelin prémmel; de minthogy ez alkalommal jónak látták a bársonyt elfedni, és csak a hermelint mutatni, a hatás épen olyan volt, mintha valami nagy fehérnémüt raktak volna ki egy üres magas székre, melynek tetejébe valami szinpadi koronát tüztek.

Midőn később a királynő maga ráült a trónra és koronaruhákra, és Louisa herczegnő az utóbbiak egy szélét kiforditá, s igy előtüntek az élénk piros szinek, az egésznek benyomása kedvesebb volt; de azon időben, melyben nem ült rajta senki, a trón aesthetikai szempontból kellemetlen benyomást tőn és csaknem kisértetit, ellentétben a környező alakok fényes megjelenésével. A trón után, a ház egyik legjelentékenyebb történeti butora: a három gyapjuzsák, melyen a lord chancellor s a két országos főbiró ül; képzeljen magának a t. olvasó a három gyapjuzsák gyanánt voltaképen három ágyállványt, melynek nincs sem függönye, sem teteje, s a mely szintén biborbársony kelmével van beteritve. E három piros bársonyágy a trónmennyezet előtt áll. Ha ehez az olvasó még a terem minden irányában hozzágondol piros bőrszékeket, előtte álland a lordok gyülés-helyének képe.

Ez levén a terem, melyben évenkint Britannia legnagyobb állami actusa, a parliament megnyitása történik, vessünk egy futó tekintetet azokra, kik betöltik. A karzatokat eltöltő bájos — ha fiatal, — és büszke — ha öreg — peeressekről már tettünk említést. Ők a divat szerint vannak öltözve. Lenn a teremben — legalább ruhák és diszöltönyök tekintetében — érdekesebb látvány kinálkozik. Nem szólunk azon mindenféle testőr, Officer of the Guard, Gentlemen at Arms s többiről, ki tarka, nadi egyenruháját bámultatja a hölgyekkel. Hanem ott vannak azután a különböző Grand Chamberlain — de megkiméljük az olvasót az angol udv. tisztek neveitől — és sok fontos hivatásu egyéb udvari és lordok házi tisztségeik viselői, a római egyházi hierarchiát, ruhaárnyalatokban oly gazdag osztályait is meghaladó jelvény és ruhakülönbözőségekkel. Ott van azután a lordok nagy többsége abban az angol texta curulisban, egy éktelen, formátlan, hosszu, bő és piros szövetü hermelin, melyen a szalagok száma jelenti a rangfokozatot; kettő egy báró, három egy viscount stb. számára.

De halad az idő, a tagok elfoglalják székiket. Az egyháziak padján legelől a londoni püspök ül; e padok mögött van a külkövetségek páholya. Bejő a Lord Chief Baron és gyapjuzsákra ül. Lassankint bejönnek mind az egyházfejedelmek és lordok. A diplomatiai páholyban Brunnow b. a porosz követ, valamint a spanyol és persa követ foglalnak helyet. Utóbbi kalpagosan, fényes és feltünő nemzeti öltönyében. Azután beléptek a főbirák és még több püspök. A mint ezek igy az első három padot foglalák el, a bölcsész vagy arczbuvár érdekes párhuzamokat vonhatott volna ama gondok, és tanulmány által kora redőkbe vont arczok, s amaz elegáns phisiognomiák közt, melyek tulajdonosai öröklött joguknál fogva ülnek itt. Végre bejött a Teck herczeg pár, Keresztély hg. A telt ház jövetelekkor felemelkedik. A herczegnők szintén leültek a gyapjuzsákra, háttal a házhoz. Férjeik a diplomaták mellé ültek, balra a püspökoktól, szemben a trónnal, közel a walesi hg székéhez.

Rövid idővel a walesi hg érkezte után már a teremben suttogák, hogy a királynő közel van; azután a Royal Gallery felől megnyilt az ajtó és a felsőházi koronatanácsosoktól és nehány udvari tisztől és szolgálattevő hölgytől kisérve belépett a királynő. Egy nemes ember előtte vitte a koronát. Az egész fogadási szertartás — mely még előbbi években is oly sok középkori czeremoniával járt — most abban állt, hogy az egész ház üléséből felemelkedett. A királynő, ki virágzó jó egészségben lenni látszott, fekete bársonyruhát, a térdszalagrend jelvényét és Mária Stuart fövegét hordta, e felett pedig egy gyémántos kis házi koronát. Ő felségét Louisa és Beatrix herczegkisasszonyok kisérék, kik könnyebb selyemruhába öltözve, a trón lépcsőin megálltak. Ő felsége azután leült, Louisa herczegnő körüle egyengette a koronaöltönyöket, a lord chancellor s Arthur hg a királynő jobbján állottak, szorosan a walesi hg mellett, ki ülve maradt. Ez egész elhelyezkedés csak nehány perczig tartott. Akkor azután az egész társaság meglehetős zajjal ismét letelepedett.

Ekkor azután valami távoli tompa moraj hallik, a zsibongás folyton nő, egyszerre berohannak egy ajtón és feltünik az alsóház elnöke (a speccher) parókásan és robe-ban. Nyomban utána lökdösve következnek a commonerek; szorongva, egymást oldalba lökve, a mint épen az alkalom engedi. Egy ideig foly a tolongás, akkor azután bezárul az ajtó, kijelentik, hogy több commonert nem eresztenek be, és kezdődik a voltaképi szertartás: a trónbeszéd felolvasása. A királynő trónusán ülve maradt, és a lord chancellor állva felolvasta a trónbeszédet.

A cheerrel fogadott beszéd után mindenki tolongott kifelé — és lőn, Angliában, a kisszerü detail-rend hazájában oly zavar, nők, peerek, commonerek, groomok és footmanek közt, akár mintha csak — Andrássy gr. egy estélyéről akarnának hazahajtani. „P. N."

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Pothuan admiral tengerészeti, és Ravey közmunkaügyi minister.

Thiers egy magán-beszélgetésben a köztársaság mellett nyilatkozott. Beszédéből kiemelendő még, hogy a reáruházott feladatnak hódolattal, odaadással és a haza iránti szeretettel szentelendi magát. Francziaország — ugymond Thiers még mindig elég nagy és segélyforrásai tekintetében gazdag marad. Annak Sedan óta folytatott háboruja az emberi erélynek állandó monumentumát képezendi.

London, febr. 19. A conferentia elhatározá hogy a Fekete-teeger idegen hadihajók előtt megnyitandó; valamint Törökországnak a maga jogai visszaadandók; a Dardanellakba minden nemzet hadihajói bebocsátandók. Oroszország beleegyezett a határozatokba; Törökország azonban vonakodik azokat elfogadni, és csak két hadihajot akar bebocsátni a Duna-torkolatokba.

Berlin, febr. 19. Egy versaillesi hivatalos sürgöny szerint a béke biztositva lenne. A Párisba való bevonulás febr. 24-ére van kitüzve. A császár mart. 6-kán térend vissza Berlinbe. Az országgyülés megnyitása után a császár a délnémet udvarokat látogatandja meg.

Berlin, febr. 19. Egy franczia forrásból vett hir szerint Németország hét milliárd hadikárpótlást követel, a kijelölt területek átengedésén kivül. Favre e hó 20-kán érkezik meg Versaillesba a franczia kormány felhatalmazottjaival, a béketárgyalások folytatása végett.

Az angol alsóház 16-ki ülésében Cardwell a hadügyi költségvetést előterjesztvén, hosszasan kifejti a sereg ujraszervezése iránti tervet, melynek czélja, szerinte egy öszhangzatos, egészszé egyesitni a katonai haderő összes ágait. Azonban előbb a költségvetésnek némely legfontosabb tételeire utalván, megemlité, hogy a folyó évre kért egész összeg (15.851,700 ft sterling) 2.880,700 ft sterlinggel nagyobb a mult évben megszavazottnál, de ebből legalább is 1.000,000 sterling nem fog megkivántatni rendes időkben. Kimutatja, hogy ezen költségvetés mellett mintegy 497,000 ember lesz fegyverben; — t. i. 135,000 főnyi rendes katonaság, s ebből 108,000 lenne N.-Britanniában, — 139,000 főnyi néphad, — 14,000 főnyi yeomanry, — 9,000 főnyi első hadseregi tartalék, — 30,000 főnyi másod tartalék, s 170,000 önkéntes; e mellett most 150,000 emberre való ágyuk léteznek.

Erdélyi muzeumegylet.

Az igazgató választmány inditványai: I. A lefolyt évben arról értesülvén az igazgató választmány, hogy Bielz E. Albert ur a maga hires, nyomtatásban megjelent lajstroma által széltiben ismeretes, és különösen Erdélyre nézve főfontosságu csiga- és kagylógyüjteményét eladóvá tette, és hogy a pesti nemzeti muzeum már azon a ponton áll, hogy e gyüjteményt 3600 frton megvegye, kötelességének tartotta abban járni, hogy e gyüjteményt az erdélyi muzeum számára megmentse. Érintkezésbe tevén magát a tulajdonossal, véle megalkudott, és megvette az egész gyüjteményt 3600 frton oly feltétellel, hogy az eladó köteles személyesen Kolozsvárra jőni, itt gyüjteményét a muzeum helyiségében tudományosan rendezve felállitni, és lajstrom szerint át- és számbaadni. E vásárra, a mely a muzeumot egyszerre Erdély őslényi és jelenleg elő csigáinak és kagylóinak csaknem tökélyes gyüjteményének birtokába helyezi, kéri a választmány a t. közgyülés jóváhagyását, a következő módon:

1) A választmány felhatalmazván a Bielz-féle gyüjtemény 3600 frtnyi árát a vásár megkötése és a gyüjtemény teljes beérkezte után az alaptőkéből vett kölcsönpénzzel egyszerre kifizetni, egyszersmind köteleztetik ez összeget egymásután következő 6 év alatt évenként 600 frtnyi részlettel az alaptőkének ismét visszatériteni.

2) Arra az esetre, ha a körülmények a kölcsön törlesztését, a kijelölt módon lehetetlenné tennék, esetről esetre javaslatot fog terjeszteni a választmány a közgyülés elibe e határozat módositása iránt.

II. A természeti tár állattani osztályában a sok ezerre menő apró állatok, névszerint bogarak, pillangók, pókok, szeszben tartott hüllők és halak, a kitömött nagy állatokkal együtt az épségben fenntartás és gondozás tekintetéből annyi anyagi munkát követelvén, a mennyit egy embertől méltányosan követelni már csak azért se lehet, mivel egy embernek a gyüjtés és fenntartás párhuzamos folytatása merőben lehetetlen; az igazgató választmány szükségesnek látta egy gyakornok beállitását, és a t. közgyülés jóváhagyása reményében egy ily egyént ideiglenesen be is állitott 30 forint havi fizetés és a kerti virágház épületében szállásul átadott szoba használata mellett. Jelenleg ajánlatba hozza ez állomás állandósitását.

III. A mult 1869. évi közgyülés a term. tár mellé egy második őrsegédi állomást rendszeresitvén 400 o. é. ft évi fizetéssel, miután a tapasztalás mutatta, hogy ily fizetéssel szakembert nyerni nem lehet, elfogadta volt a választmány muz. igazgató t. Brassai Sámuel ur ajánlatát, a melyel két évre a maga fizetéséből évenként 300 ft pótlékot ajánlván a rendszeresitett 400 ft mellé, azt javasolta, hogy a választmány az igy már 700 frttal jutalmazható állomásra hivja meg Herbich Ferencz csiksztdomokosi volt bányanagyot, a ki a föld- és őslénytan terén számos jeles dolgozatokkal bébizonyitotta kitünő szakavatottságát; és a t. közgyülés a mult évben a választmány ez eljárását helyeselte is. Most lejárván a két év és az igazgatói járulék megszünvén, Herbich ur 400 ft fizetésre szorulna, a mely mellett igen természetesen a muzeumnál meg nem maradhatna. E tekintetből az igazgató választmány, hogy a muzeum egy ily kitünő munkaerőt ne legyen kénytelen elveszteni, inditványba hozza, hogy a t. közgyülés az ásvány-, földtani- és őslénygyüjtemény kezelésével megbizott őrsegédnek, Herbich Ferencz urnak szavazzon meg 1871. apr 1-én kezdődőleg 800 o. é. ft évi fizetést és 200 ft szálláspénzt, a mely utóbbi javadalom megszünnék, mihelyt a muzeum az illetőnek megfelelő szállást adhatna.

IV. A megszaporodott teendők tekintetéből javaslatba hozza az igazgató választmány egy évi 300 oft. fizetéssel dijazandó irnok beállitását, a ki a tiszti útasitások értelmében kifejezőleg a titkár és éremtárnok mellé rendeltetnék.

V. Az erdélyi muzeum-egylet évkönyvei ezentul az eddigi szokástól eltérőleg jelenjenek meg évnegyedenként, az az minden év márcziusa, junius, septembere és decembere utolsó napján egy—egy 3—4 ivnyi füzetben, nagy 8-adrétü alakban, és ennek keresztülvitele érdekében bizassék meg a kiadással egy évenként 300 ofttal dijazandó, a választmány által kinevezendő felelős szerkesztő.

Az évkönyv füzetének tartalmát tegyék mint eddig is a muzeum alapszabályaiban kijelölt tudományos szakmák körébe tartozó, mindig magyar nyelven kiadandó eredeti és önálló értekezések, melyekhez járulnak: a) a jelzett értekezések német kivonatai, b) népszerüen tartott ismertetések a tudomány különböző ágaiból, c) rövid értesitések a tudományos könyvészet és időszaki irodalom köréből, d) rövid de kimeritő tudósitások az egylet minndennemü üléseiről és tudományos összes müködéséről; ez utóbbi mellékletek az önálló eredeti dolgozatoktól külön lapszámozás által elválasztva.

A munkálatokért járó tiszteletdij legyen az önálló eredeti dolgozatokért a közgyülésileg már rég meghatározott 25 ft, a mellékletekbe való apróbb munkákért 15 ft, egy átvert garmonddal nyomatott ivért; a kivonatok és d) alatt emlitett tudósitások készitése a szerkesztő kötelessége, a ki ezért külön tiszteletdijt nem kap.

E füzetek az egylet minden rendü tagjainak ingyen küldetnek meg, megszünvén az általok feleslegessé vált évi tudósitás; nem tagok postán megküldve megkaphatják évenként 3 fton.

A kivitel részletei az igazgató választmányra bizatnak.

VI. Az életszükségek árának folytonos emelkedése azoknak a fizetéseknek, a melyeket az alakitó gyözgyülés még 1859-ben, a mikor megszavazta, csak ideiglenesnek és minden esetre idővel szaporitandóknak ismert el, annyira érezhetővé tették elégtelen voltát, hogy az igazgató választmány kötelességének tartja a főbb tisztviselők, névszerint: a természeti tár őre, a könyvtárnok, az éremtárnok, a pénztárnok és a titkár számára a folyó évre 20%-nyi drágasági pótlék megszavazását inditványozni.

VII. Miután az országos segély iránt felterjesztett ismételt kérelmekre még eddig se az országgyüléstől, se a kormánytól válasz nem érkezett le, intézzen a közgyülés egy ujabb sürgető kérelmet e tárgyban a képviselőházhoz; e kérelmet egyszersmind az erdélyi képviselők pártfogásába ajánlva, kérje fel őket, hogy nyujtsák be magok, és igyekezzenek pártfogásoknak oly hatályos kifejezést adni, a mely legjobb reményt nyujthat a sikerre. Egyszersmind addig is, a mig e kérelem ügye eldölhetne, sürgessék a muzeumot jogosan megillető országház alapjának kiadatását.

VIII. A lefolyt 10 évi korszakból az egylet részvényeseinél, és alapitványaikat valósággal bé nem fizetett alapitóinál tetemes összegre rugó hátralék levén künnt, a melyet az igazgató választmány, noha eddig a rendelkezésére álló minden módot megpróbált, nem tudott felszedni, határozzon a közgyülés arra nézve, hogy e hátralékok béhajtása mi módon eszközöltessék.

Búcsu a vosgesi hadseregtől.

A vosgesi hadsereg főhadiszállásáról Chalon sur Saoneból vettük a következő két kiáltványt:

„A vosgesi hadsereg vitéz harczosaihoz! A legnagyobb fájdalommal s a kérlelhetlen körülmények által kényszeritve hagylak el titeket vitéz harczosaim. Visszatérvén tüzhelyeitekhez, beszéljétek el családotoknak a küzködéseket, a fáradalmakat s a csatákat, melyeket együtt viseltünk a köztársaság szent ügyeért.

„Mondjátok el neki, hogy oly parancsnoktok volt, a ki szeretett benneteket, mint saját gyermekeit és a ki büszke volt vitézségtekre. A viszontlátásra boldogabb körülmények között. Bordeaux 1871 febr. 13. — Garibaldi."

„Katonái a vosgesi hadseregnek! Kötelességem pillanatra megfoszt attól, a mi minden időben legnagyobb boldogságát képezte életemnek: dicső főnökünk mellett élni és harczolni. Már 1860-ban is maradnom kellett, hogy őrködjem azon bátrak sorsa fölött, kik bennünket 1859-ben követtek, noha akkor egy hálátlan kormány félreismerte szolgálataitokat s érdemeiteket, én itt leszek most, hogy azokat a világ előtt fennhangon hirdessem. Bordone törzskari főnök."

UJDONSÁGOK.

Előfizetési föltételek 1871-re:

10 hónapra 1871.	mart.—dec.	8 ft.	40 kr.	o. é.
Félévre	„ mart.—aug.	5 „	50 „	„
4 hónapra	„ mart.—jun.	3 „	80 „	„
Évnegyedre	„ mart.—maj.	3 „	— „	„
2 hónapra	„ mart.—apr.	2 „	— „	„
Egy hóra	„ martius	1 „	— „	„

Az esti kiadás külön küldéseért a vidékre:

10 hónapra 1871.	mart.—dec.	1 ft.	30 kr.	o. é.
Félévre	„ mart.—aug.	— „	80 „	„
4 hónapra	„ mart.—jun.	— „	60 „	„
Évnegyedre	„ mart.—maj.	— „	40 „	„
2 hónapra	„ mart.—apr.	— „	30 „	„
Egy hóra	„ martius	— „	20 „	„

A „Kol. Közl." szerkesztősége.

— **A Deákpárt** febr. 19-ki értekezletén Wahrmann M a forgalmi eszközök hiányáról szólva egy határozati javaslat előterjesztését javasolta; első sorban a vasúti kettős vágányok felállitása lenne czélszerü, továbbá a budaszőnyi vasút kiépitése. Megállapodás a vita után abban történt, hogy e kérdés egy külön e czélra egybehivandó értekezleten tárgyaltassék.

— **A görögkeleti** egyház 100,000 frtban előirányzott államsegélye ez évre is egészben megadatik, ezt határozta el a Deákpárt értekezlete.

— **Erdély kincstári erdőségeiről** Divald Adolf p. ü. miniszteri osztálytanácsos jelentést terjesztett a pénzügyi miniszterhez, mely nagybecsü és kimerető munkálat a m. k. államnyomdában megjelent; hozzá van mellékelve a kolozsvári m. k. jószágigazgatóság átnézeti térképe. A szines térkép s a munka kiállitása egyiránt diszes.

— **Kolozsmegye** állandó bizottmánya rendes közgyülés tartás végett, főispán ő méltósága által folyó évi martius 1-én d. e. 10 órára hivatott egybe.

— A **„Mária-Teréziá"-ról** nevezett helybeli róm. kath. nemes finövelde ifjusága folyó hó 20-án ének-, szavalati- és szini előadást rendezett. Az előadás ugy részeiben, mint egészben jól sikerültnek mondható: a magán- és kettős dalokat szabatosan és kellemesen énekelték: a Garai „Magyarok Mózes"-ét szavalóban áthatottság nyilatkozott; Kisfaludi Károly „Kemény Simon" czimü két felvonásos drámáját helyesen felfogva s jól átérezve adták. A szereplő növendékek közül kiemelendők: Balogh A., Boltrész G., Kósa A. és Oláh Antal. Az ifjuság nemes törekvése iránti erdeklődés- és méltánylatból szép számmal egybegyült diszes vendégek között ott láttuk Keserü M. és Lönhárd F. apátokat, ott Páll S. kir. főigazgató, Horváth S. m. o. tanácsos, Simon Elek ügyvéd urakat, sat. Örömmel tapasztaltuk, hogy a növeldét nemzeti szellem lengi át, hazafias érzület élteti s lelkesiti.

— **Kletzer Feri és Valeria** febr. 23-án tartandó második hangversenyének müsorozata: 1. Nagy ábránd egy Schubert dal fölött, gordonkára Servais-től, előadja zongorakisérettel Kletzer Feri. 2. Tatár dalok, gordonkára szerzé és előadja Kletzer Feri. 3. Melodráma a három madár, szövege Tóth Endrétől, zenéje Doppler Károlytól, gordonka- és zongorakisérettel szavallja Kletzer Valeria úrnő. 4. a) Romanze de Dom Sebastian, gordonkára Patta-tól, b) Allegro brillante, gordonkára Servais-tól, előadja Kletzer Feri.

— **Molnár Aladár** „Svájczban és Bajorországban szerzett tanügyi tanulmányok" czimü müve jelent meg Ráth Mór bizományában. A mü ára 1 frt. 50 kr.

** **Hamis bankócsináló.** Szombaton este a „Nemzeti kávéház"-ban N.-Váradon egy csinosan öltözött uri embert tartóztattak le, mivel a kellnernek hamis 10 frtossal akart fizetni. Már előzőleg a „Fekete sas" kávéházban is rosz pénzzel akart fizetni, de ott visszaadták neki pénzét. Vizsgálat alkalmával találtak nála valami negyven darab tizest. Azt állitja, hogy ő azt a pénzt Erdélyben, Tordán lelte. Mondják, hogy az elfogott a kolozsvári indóháznál, mint főkellner volt alkalmazva ezelőtt. Figyelmeztetjük a közönséget, hogy átalában vigyázó legyen, mert hamis bankócsinálókról mostanában gyakorta olvasunk. „Nagy-Várad."

— **A latin fajok.** A „Federatiunea" felemlitve azt, hogy Maceratában, Olaszországban egy egylet alakult, mely „a latin népek szövetsége" czimen lapot ad ki a latin fajok érzelmeinek és törekvéseinek egyesitésére s a teuton hatalom ellensulyozására: sajnálkozik a felett, hogy e lap csak Francziaország, Olaszország és Spanyolországokat veszi számitásba, és a 10 millió lélekre rugó román népet, mely Európa leggazdagabb országait lakja és birja, egészen figyelmen kivül hagyja. A „Federat." szükségesnek tartja az emlitett lapot a románok létezésére figyelmeztetni, kikről a latin fajok szövetségében vajmi keveset akarnak tudni.

— **Párisbau** a fényüzésnek többé semmi nyoma, elegansan öltözött nőket nem látni, magok a kaczérságról és piperéről ismert munkásnők mai napság hajokban sem pántlikát, sem virágot nem viselnek; — de a nagy szomoruság daczára a párisiaknál még sem hiányzik az ugynevezett „esprit." —b.

— **Madridban** azt beszélik, hogy Ferencz, II. Isabella férje, Amadeo új spanyol királynál meghódolási szándékát bejelentette, s az alattvalói eskü letételére is késznek ajánlkozott. —b.

— **E napokban** egy turkónak a neje, hogy a porosz fogságba esett férjét meglátogathassa, gyermekével együtt Afrikából Ingolstadtba jött. A nő keleti öltönyt visel, s vasuton rendesen az első osztályu vaggont használja. Az anya és gyermek fényes fekete arczszinü.

— **825.—1871. Hirdetmény.** Miután az ipar előmenetele nagyrészt a munkásosztály jelességétől függ, az országos magyar iparegyesület czéljául tüzte ki munkásaink szorgalmának, kitartásának és előretörekvésének fokozását. E czélra az egyesület jutalmazó elismerésben akarja részesiteni azon gyári szakvezetőket, kézmüves segédeket és kiválóbb gyármunkásokat, kik hosszabb ideig egy munkaadónál dolgozván, szorgalmas és buzgó magukviselete által, vagy elismerésre méltó jelességük által, vagy a közvetlen felügyeletük alatt levő munkásoknak vagy tanulóknak okszerü vezetése vagy oktatása által a hazai ipar körül érdemeket szereztek. A jutalom ezüst diszéremben és azzal járó elismerő okmányban áll. A kik az érmet elnyerni akarják, pályázatukat 1871. évi márcz. 15-ig adják be az „Országos magyar iparegyesület igazgatóságához" (Pest, országut 7. szám.) A beadandó pályázat nem áll egyébből, mint egy egyszerü levélből, melyet a pályázó gyárigazgatója, mestere, szóval munkaadója az iparegyesülethez intéz, és melyben elő vannak adva az illető munkásnak jutalmazásra méltó jeles tulajdonságai. Az igaregyesület azt hiszi, hogy a kitünő munkásoknak ilyemü jutalmazása buzditólag fog hatni hazai munkásainak összeségére; bennük ébreszteni fogja a kitartást és lelkiismeretességet, az önbecsülést és előbbretörekvést! Ezen tulajdonságok az ipari előmenetel megbecsülhetlen tényezői; s ezért minden hazafi bizonyára támogatni fogja az iparegyesületet abban, hogy eme kitüzött czélját minél teljesebben érje el. Ez okból e város iparos-, munkás- és legényegyleteinek elöljárói, ipartestületeinek mesterei s gyártelepei vezetői az iparegyesület jelen intézményéről ezennel tudomásba tétetnek. A városi közigazg. tanácsától, Kolozsvártt, február 17-én 1871.

Tulajd. és felelős szerkesztő: **Sándor József.**

(21) 19—*

A kolozsvári

hitelbank és zálogkölcsön társulat

1. leszámitol váltókat, utalványokat, kihuzott sorsjegyeket és kereskedelmi kötvényeket;

2. vesz és elad földtehermentesitési kötvényeket, részvényeket, magán kötvényeket és más értékpapirokat saját és idegen rovásra;

3. béhajt váltókat és évi járulékok, kamatok, osztalékok, szelvények, utalványok és más czimen levő követeléseket; kiveszi a pénztárból az utalványozott földtehermentesitési kötvényeket;

4. elfogad örzeményképpen mindennemü értékpapirokat és értéktárgyakat;

5. elfogad folyó számlára pénzeket, váltókat és értékpapirokat, a melyekről utalványok utján lehet rendelkezni;

6. átvesz pénzeket, a melyekről kamatozó, felmondási határidőhöz kötött s hátiratilag forgatható pénztárjegyeket ad ki; az ilynemü pénztárjegyek legkisebb értéke 100 frt.;

7. a **zálogkölcsön-üzletben** kölcsönöket ad a) mindennemü ingóságra, b) drágaságra; ékszerekre s arany- és ezüstnemüekre; c) értékpapirokra, azaz mindennemü államkötvényekre és iparvállalati részvényre.

Nyavalyatörésben (Fallsucht) szenvedőket

levél általi úton gyógyit a nehézkór valódi orvosa **Dr. Killisch O. Berlinben,** jelenleg Louisenstrasse Nr. 45. Eddigelé 100-nál több nyavalyatörőst gyógyitott meg. (9) 23/2 114—156

Jószág-bérbeadás.

Egy nemesi jószág, malom- és korcsmárlási joggal ellátva, Hátszegvidékén a **púji** vasuti állomás közvetlen közelében, 1871 april 26-tól kezdve több évre bérbe adó. A jószág áll egy emeletes udvarházból, gazdasági épületekből, malom- és korcsmaházból, mintegy 300 hold kaszáló- és szántóföldből, melyek nagyobbára tagositva vannak és 3—4 complexust képeznek.

Bővebb felvilágositást — közbenjárók kizárásával — ad a tulajdonos **Bausnern Guidó Szebenben.**

3—4 (54)

3—6 (50)

Legolcsóbb árban ajánlok.

Pesti gőzmalom lisztet.
Amerikai rizst.
Kelet-indiai rizst.
Olasz rizst.
Különféle nemü kávét.
Borsot, fahéjt.
Legfinomabb asztali olajat.
Legfinomabb gép- faolajat.
Angol szodát.
Czukorbafőzőtteket.
Rumot és liqueureket.

S különféle itt elő nem sorolt gyarmattárgyakat, a legpontosabb és legjobb szolgálat biztositása mellett.

Prager Lipót,
Pest, váczi-út 8. sz. a.

(10) 23—50

A fogak fönntartása és tisztitására legjobb az

ANATHERIN-SZÁJVIZ,

ára 40 kr.,

mely jósága miatt 15 évi szabadalommal volt kitüntetve.

Bécsben **Spitzmüller Károly** gyógyszertárában „zum rothen Krebs" am hohen Markt.

Kolozsvártt: Csapó Sándor úrnál.

Ny. Gámán János örököseinél Kolozsvártt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.